

Els Barris de *Palma*

Revisió del Pla general d'ordenació urbana i d'actuacions urbanístiques

Número 24 • 1995

**SON DURETA,
LA TEULERA,
SON VIDA I
SON ARMADANS**

Promomallorca

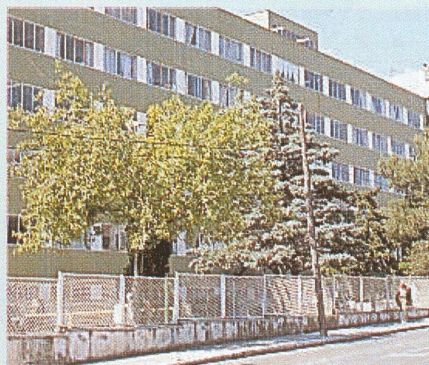
Torre de Son Armadans

Gairebé a la perifèria de la ciutat, Son Vida, Son Dureta i Son Armadans tenen en comú que, originàriament, els tres barris eren residencials. Amb el temps Son Dureta s'ha anat urbanitzant progressivament els últims decennis, sobretot a causa de la construcció de l'Hospital Son Dureta, així té una població de 1.744 habitants, la més nombrosa dels tres. Son Vida, un dels més extensos de la ciutat, amb 932 ha, conserva el caràcter residencial i una densitat de població molt baixa. D'altra banda, Son Armadans, que comprèn Son Alegre, és la més tradicional de les tres barriades. Amb un gran nombre d'edificis d'arquitectura molt interessant, abunden les vil·les del començament de segle, projectades primerament com a cases d'estiueig i que amb el temps han perdut aquest caràcter. Així mateix, ha estat residència d'escriptors i artistes. A més, l'Auditori ha servit de lloc de trobada dels intel·lectuals mallorquins i d'arreu del món. El conjunt residencial es caracteritza per la poca vida associativa que hi ha, per causa, sobretot, pel tipus de població.

Població

371 - 373

La població total del conjunt dels tres barris és de 7.986 habitants, 5.980 dels quals resideixen a Son Armadans. Son Vida té una extensió de 932,01 ha, mentre que tan sols té 262 residents, amb una de les densitats més baixes de Palma.

Revisió

374 - 375

Plànol

376 - 377

Història

378 - 379

Son Armadans té l'origen en la possessió homònima, urbanitzada els primers decennis del segle XX. Son Dureta, originàriament, també era una possessió que fou urbanitzada el decenni de 1960. En aquell indret, el 1955, es construí l'hospital de Son Dureta. Son Vida rep també el nom de la possessió.

Patrimoni

380 - 381

L'element més important de Son Armadans és la torre del segle XV de la possessió homònima, mentre que la resta d'edificis inventariats són del segle XX, la majoria dels quals són cases residencials projectades per Guillem Fortesa, Enric Juncosa i Francesc Casas.

Vida social

382

És especialment rellevant la

parròquia de Santa Tereseta, a Son Armadans, bastida el decenni de 1930. Hi destaca també l'Auditori, i la presència de l'excriptor Camilo José Cela. A Son Vida destaca el castell, avui destinat a hotel.

Moviment associatiu

383

En aquests barris de caràcter residencial hi ha una sèrie de centres d'ensenyament, l'hospital, el club esportiu Mallorca Tennis Club i algunes associacions de veïns.

POBLACIÓ

El conjunt format pels barris de Son Vida, Son Dureta i Son Armadans agrupa una de les zones residencials amb habitatges de qualitat i bones instal·lacions més importants de Palma.

Son Dureta i Son Armadans són dues barriades de l'eixample on es combinen habitatges unifamiliars poc acaramullats amb edificacions elevades més típiques del creixement de la ciutat. A Son Dureta hi trobam una gran concentració d'equipaments sanitaris hospitalaris que donen servei a tota l'illa.

Son Vida representa l'àrea residencial d'alt nivell per excel·lència de la ciutat amb grans xalets i zones enjardinades. En el seu entorn s'hi troben dos hotels de luxe i un camp de golf.

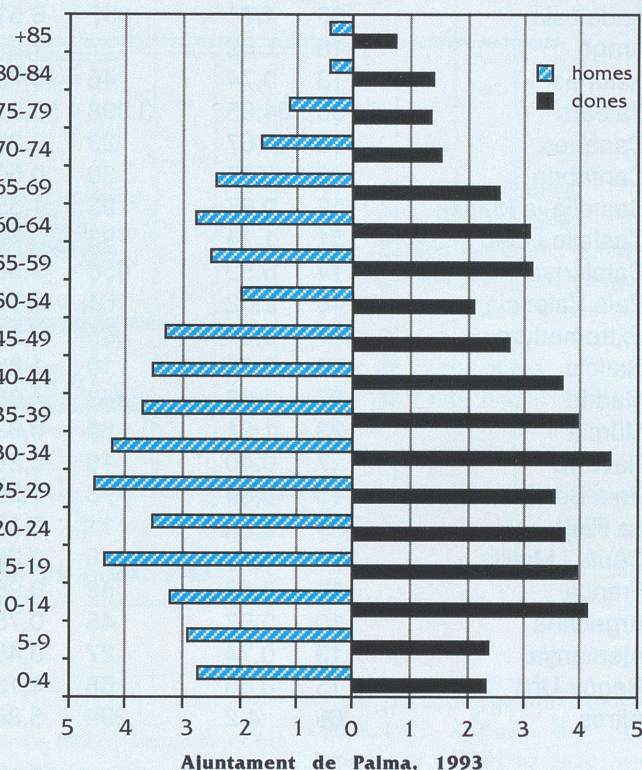
Aquestes tres unitats limiten: al nord amb Son Anglada, Son Cigala i Son Rapinya, al sud amb els barris del Terreno, Gènova, Bellver i la Teulera, a l'est amb Son Dameto, Son Espanyol, Santa Catalina, el Jonquet i el passeig Marítim i a l'oest amb el terme municipal de Calvià.

Son Vida, amb una extensió de 932,01 ha, es pot considerar un dels barris més grans de Palma, mentre que les dimensions dels altres dos són més reduïdes amb 72,62 ha en el cas de Son Dureta i 49,85 ha en el cas de Son Armadans.

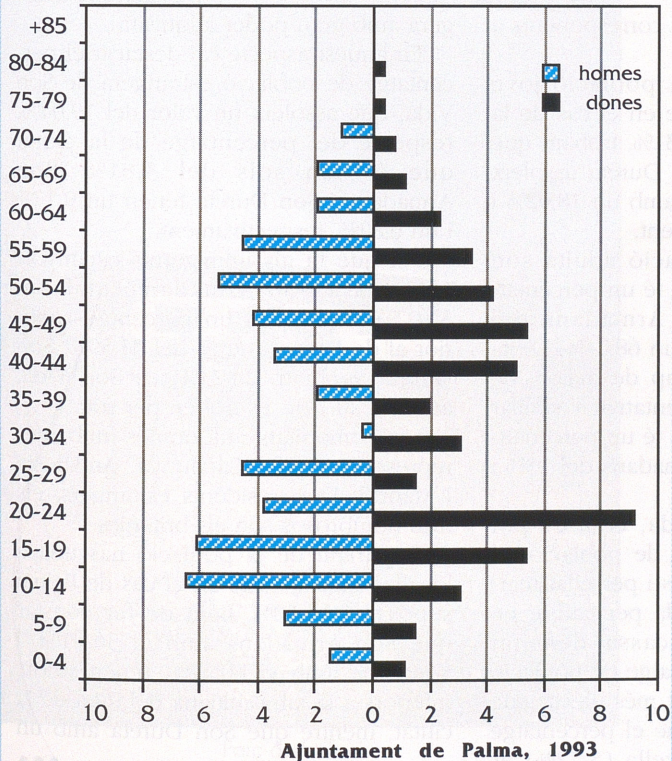
La població total del conjunt és de 7.986 habitants, que suposen el 2,63% del total de la població de Palma. Aquesta xifra global amaga una distribució de la

...

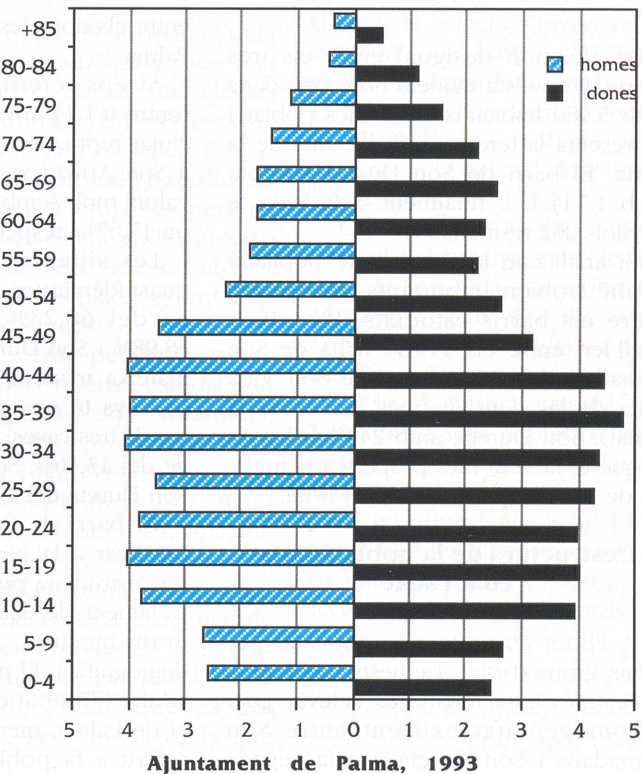
PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE SON DURETA, 1992

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE SON VIDA, 1992

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE SON ARMADANS, 1992

origen	Son Dureta		Son Armadans		Son Vida		Palma	
	població	%	població	%	població	%	població	%
Andalusia	83	4,71	392	6,51	7	2,66	36.245	11,92
Aragó	18	1,02	77	1,27			1.975	0,64
Astúries	13	0,74	46	0,76	2	0,76	1.095	0,36
Balears	1.133	64,95	3.398	56,81	159	60,67	196.721	64,69
Canàries	12	0,67	23	0,38	3	1,14	685	0,22
Cantàbria	3	0,17	30	0,50			484	0,15
Castella-la Manxa	12	0,67	95	1,58	2	0,76	11.191	3,68
Castella i Lleó	31	1,74	193	3,19	2	0,76	6.003	1,97
Catalunya	114	6,52	450	7,50	14	5,33	10.063	3,30
País Valencià	46	2,62	164	2,72			6.528	2,14
Extremadura	17	0,97	85	0,91	1	0,38	3.827	1,25
Galícia	9	0,50	110	1,82	3	1,14	3.286	1,08
Madrid	87	4,98	243	4,06	15	5,72	5.798	1,90
Múrcia	23	1,31	50	0,83	3	1,14	5.707	1,87
Navarra	7	0,40	16	0,26			454	0,14
País Basc	15	0,84	78	1,29	1	0,38	1.442	0,47
La Rioja	4	0,22	11	0,18			328	0,10
Ceuta i Melilla	2	0,10	16	0,26			966	0,31
França	11	0,63	58	0,96	5	1,90	1.595	0,52
Argentina	10	0,57	45	0,75	1	0,38	1.386	0,45
Alemanya	13	0,74	27	0,45	7	2,67	810	0,26
Regne Unit	15	0,86	68	1,13	12	4,58	1.225	0,40
Altres	66	4,2	299	5,88	25	9,51	6.254	2,18

Font: Ajuntament de Palma (1993)

molt més baix que la mitjana de la ciutat. Així mateix el percentatge de la població jove (16,79%) de Son Vida també es troba per davall de la mitjana de Palma.

La immigració

Com a fet general podem destacar que, en els tres barris, la importància de la població immigrada recau en el grup de residents estrangers, que, en tots els casos, es troba molt per damunt de la mitjana de Palma. Les característiques urbanístiques i socials de la zona fan que hagi estat escollida com a lloc de residència d'una població estran-

...

població molt desigual entre els tres barris. D'aquesta manera Son Armadans amb 5.980 habitants és el més poblat i representa la tercera part del total de la zona. El barri de Son Dureta compta amb 1.744 h i, finalment, Son Vida té tan sols 262 residents.

Si analitzam la densitat de població també trobam importants diferències entre els barris estudiats. Les xifres oscil·len entre els 119,95 h/ha de Son Armadans i els 0,28 h/ha de Son Vida (una de les densitats més baixes de la ciutat). Son Dureta, amb 24,01 h/ha, és el que té la xifra més propera a la mitjana de Palma que és de 13,93 h/ha.

L'estructura de la població per edat i sexe

A l'hora d'analitzar la població per grans grups d'edat d'aquests tres barris, el fet més característic és l'elevat grau d'homogeneïtat existent entre Son Armadans i Son Dureta, i a la vegada

entre els dos i les xifres corresponents a Palma.

Si ens referim a la població jove (entre 0 i 14 anys), que en el cas de la ciutat representa el 18,31%, trobam que a Son Armadans i Son Dureta assoleix valors molt semblants, amb un 18,02% i un 17,67%, respectivament.

Les xifres de població adulta són quasi idèntiques. Palma té un percentatge del 68,23%, Son Armadans del 68,98% i Son Dureta d'un 68,74%. De la mateixa manera, el grup de majors de 65 anys té una representativitat similar en els tres casos: Palma té un percentatge del 13,46%, Son Armadans del 13% i Son Dureta del 13,59%.

El barri de Son Vida, com es pot observar a la piràmide de població, té una estructura per sexes i per edat marcadament desequilibrada per causa, en gran mesura, a l'escassa densitat demogràfica. El percentatge de població adulta (77,49%) és molt més elevat que el de Palma, mentre que el percentatge referit a la població vella (5,72%) és

gera amb gran poder adquisitiu.

En aquest aspecte cal destacar el percentatge de població estrangera de Son Vida, que assoleix un valor del 19,04%, respecte del percentatge de la ciutat que és tan sols del 3,81%. Son Armadans i Son Dureta tenen un 9,17% i un 6,82%, respectivament.

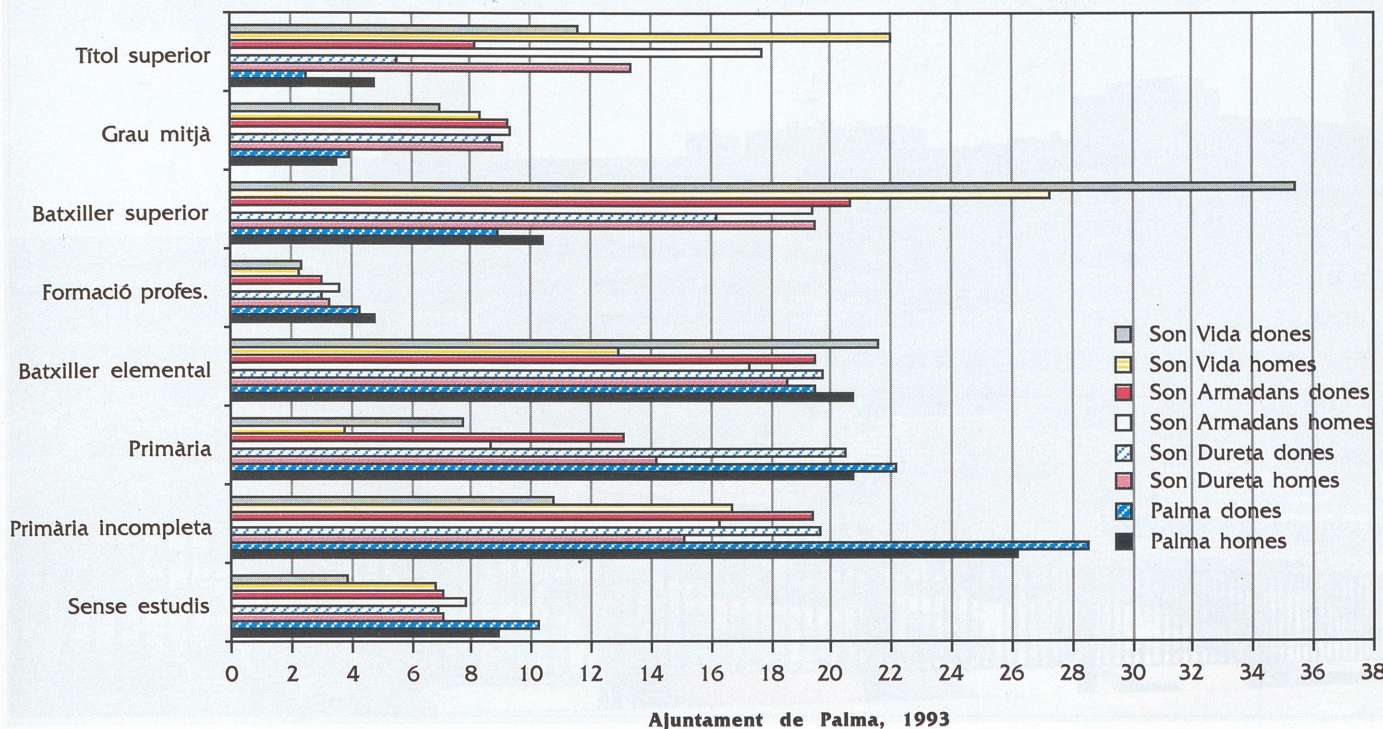
Pel que fa als immigrants espanyols tan sols a Son Armadans, amb un 34,02%, assoleixen un percentatge superior al de Palma que és del 31,59%. Son Dureta, amb un 28,23%, i i Son Vida, amb un 20,29%, es troben per sota.

Les comunitats autònomes amb més representació són Catalunya, Andalusia i Madrid. Dels residents estrangers, els més nombrosos són els britànics.

Si parlem de la població nascuda a les illes Balears, que en el cas de Palma suposa el 64,60%, hem de fer constar que Son Armadans amb el 56,81%, i Son Vida amb el 60,67%, tenen valors inferiors a la xifra mitjana del total de la ciutat, mentre que Son Dureta amb un

...

NIVELL DE FORMACIÓ DE SON DURETA, SON ARMADANS I SON VIDA, 1992

Parc de la Taulera

...

64,95% es troba, lleugerament per damunt.

El nivell d'instrucció

El nivell de formació dels tres barris analitzats presenta, com a tret global, uns elevats percentatges en els estadis superiors que inclouen formació professional, batxillerat, diplomats i titulats superiors. En aquest sentit crida l'atenció el cas de Son Vida, on el 58% de la seva població es troba en aquesta situació.

Les xifres pertanyents als analfabets i sense estudis són les següents: Son Armadans, un 25'30%, Son Dureta un 24,36% i Son Vida un 19,08%, xifres, en els tres casos, notablement inferiors a la mitjana de Palma (37,12%).

La població amb estudis primaris i batxillerat elemental de les tres barriades assoleix valors sempre per davall de la xifra de Palma que és del 41,17%. Son Dureta és la que

té un percentatge més elevat (36,52%), seguit de Son Armadans (29,91%) i de Son Vida amb un 22,90%.

Quan ens referim als estudis de formació professional i batxillerat, la relació s'inverteix i tant Son Vida, amb un 33,58% com Son Armadans, amb un 23,29% com Son Dureta, amb un 20,92%, es troben per damunt de la mitjana de Palma (14,22%).

En el cas dels titulats superiors, el percentatge més elevat és el de Son Vida que arriba al 24,42%, seguit del de Son Armadans amb un 21,93% i del de Son Dureta, amb un 18,17%. A Palma només el 7,49% de la seva població total es troba en possessió d'algun tipus de titulació superior.

És en aquest nivell de formació que les diferències entre els homes i les dones són més accentuades en els tres barris.

Antònia Ripoll
Josep Benítez
Francesca Vives

Hospital de Son Dureta

REVISIÓ DEL PLA GENERAL D'ORDENACIÓ URBANA

Avinguda de Gabriel Roca (Passeig Marítim)

Una de les zones en expansió a Palma és el barri de la Teulera, que el 1992 tenia ja 216 habitants. A mesura que aquest s'expandesqui es crearan infraestructures i serveis. Així, s'hi ha creat un parc de bombers. Així mateix, hi ha en projecte noves zones verdes a la Teulera, Son Dureta i Son Armadans. El mes de juny de 1992, es concloué l'espai lliure de Son Armadans que tingué un cost de 6.800.000 ptes.

Son Dureta

Pla parcial de la Teulera:

es tracta d'una urbanització d'iniciativa privada de la qual, en una primera fase, l'empresa promotora transferí un total de 38.265 m.² de terrenys, destinats a zona verda i passos per a vianants i, en una segona fase, 8.650 m.² més.

Pla parcial de Son Dureta:

es tracta d'una urbanització d'iniciativa privada de la qual l'empresa promotora ha transferit un total de 12.920 m.² de terreny, destinats a zona verda i a passos per a vianants

Son Armadans

S'hi ha fet un parc públic amb una superfície de 3.600 m.²

Els barris de Son Armadans, la Teulera i Son Dureta han quedat inclosos dins el sector C, que a més comprèn el Terreno, Bellver, Son Espanyolet, Santa Catalina i el Jonquet.

Així, per a aquest sector, el PGOU, en l'aprovació provisional, ha previst la instal·lació d'equipaments administratius, recreatius i socioculturals, que actualment no n'hi ha. Dels equipaments assistencials, docents i esportius se n'ha projectat una ampliació. També hi

...

Hotel Son Vida

...

ha, en projecte, ampliar la superfície dedicada a zones verdes del sector.

Son Vida

El barri de Son Vida ha quedat inclòs en el sector D, que també comprèn les següents zones estadístiques: Son Peretó, Son Flor, Son Serra-la Vileta, Son Roca, Son Ximelis, Son Anglada, Son Rapinya, los Almendros-Son Pacs i Son Cigala.

Els equipaments i espais lliures prevists per al sector, per l'aprovació provisional del PGOU, són els següents: instal·lació d'equipaments de proveïment, ja que en l'actualitat no n'hi ha cap; ampliació dels serveis assistencials, docent, esportiu i sanitari, i ampliament dels espais lliures del sector.

Revisió del Pla general d'ordenació urbana

SON ARMADANS Aprovació provisional

		<u>denominació</u>	<u>Carrer</u>
a)	Espai lliure (1)		Artilleria de Montanya
b)	Equipaments		
c)	Xarxa viària		

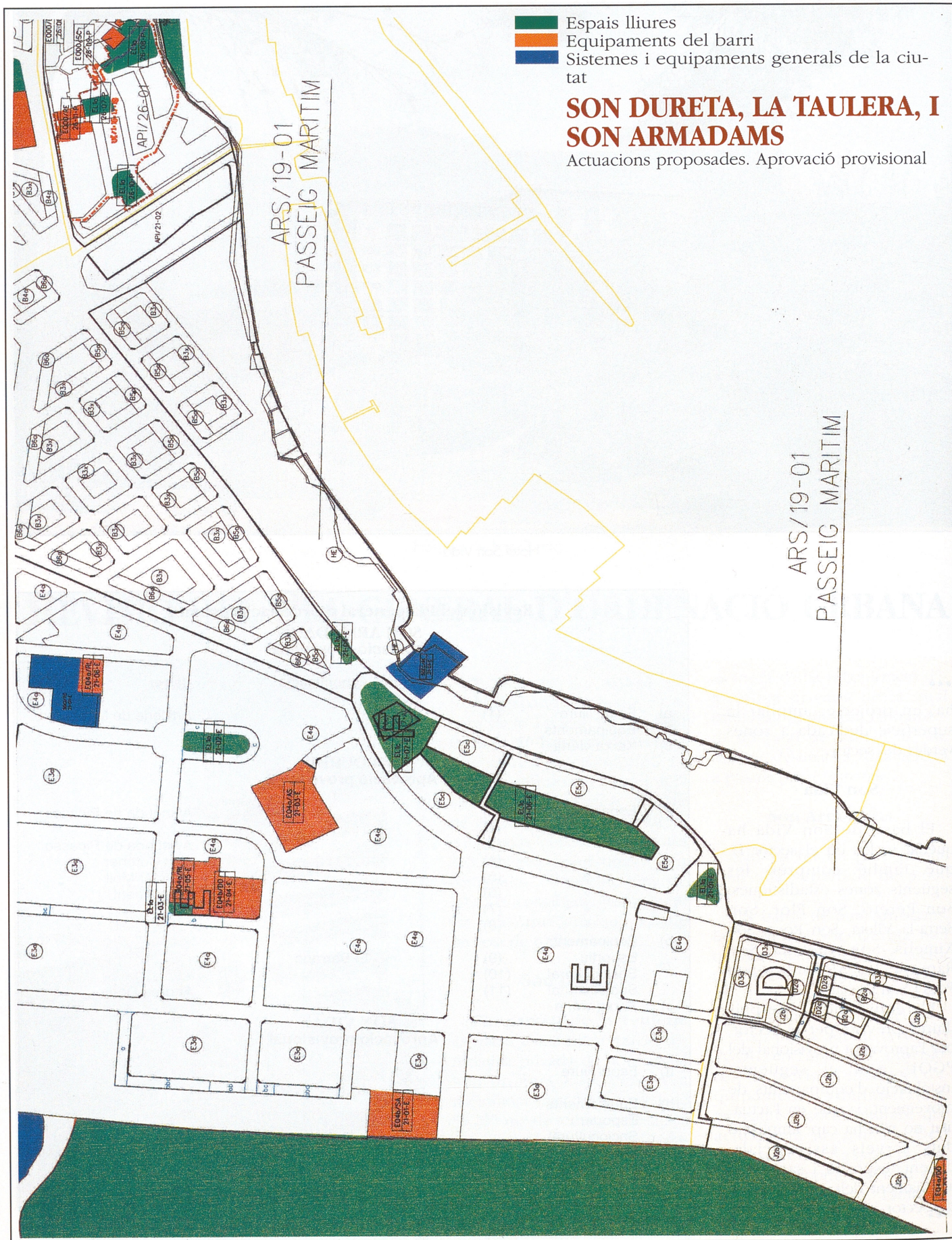
SON DURETA Aprovació provisional

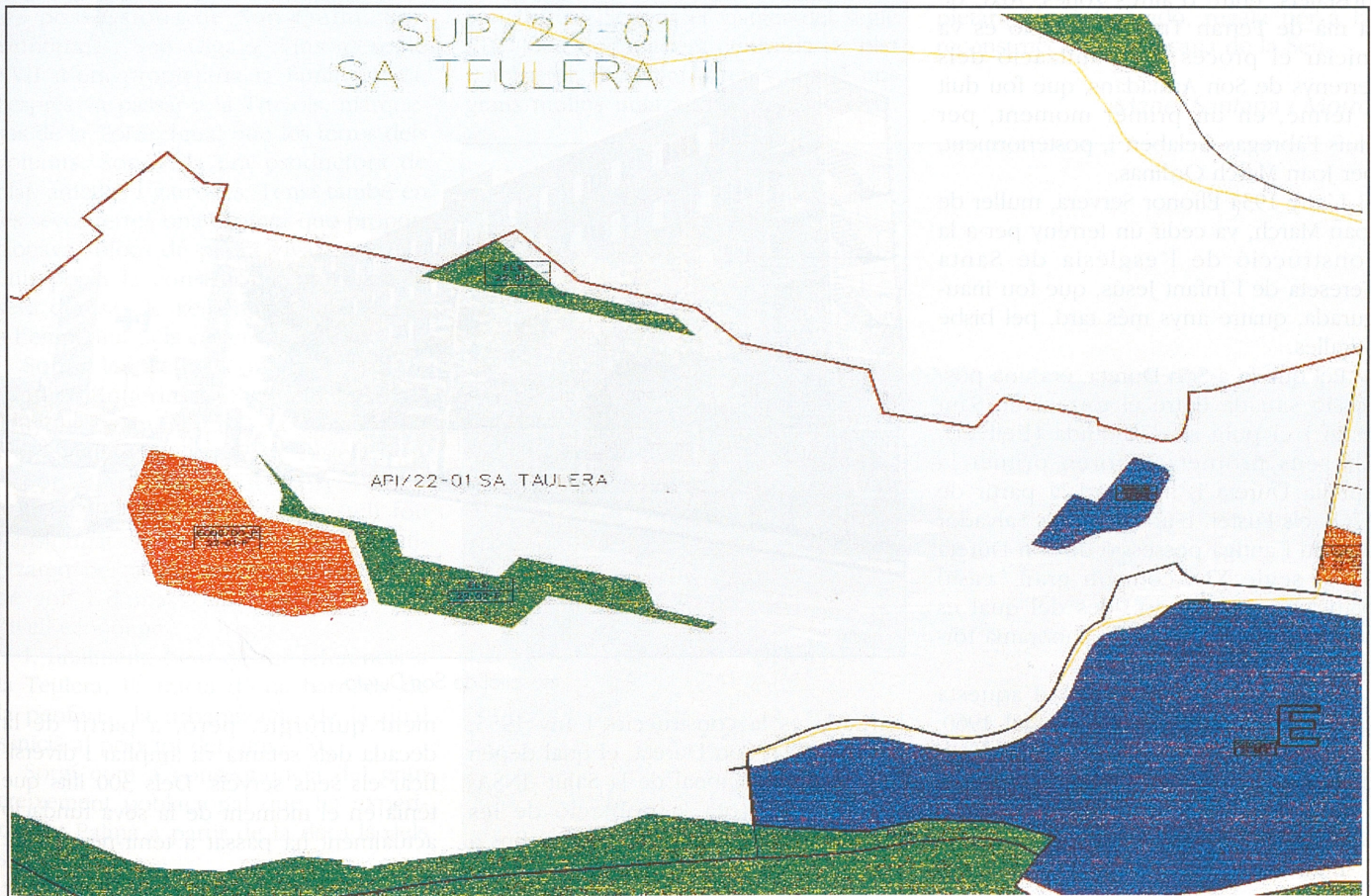
a)	Espai lliure (1)		Avinguda de Picasso
	» (2)		
	» (3)		Avinguda de Picasso
	» (4)		Son Cotoner
	» (5)		Mariner Moll
	» (6)		Pensament
	» (7)		
	» (8)		
b)	Equipaments		
	Esportiu (9)	El Barranc	
	Sociocultural (10)		
	Sociocultural (11)		Andrea Doria
c)	Xarxa viària		

SON VIDA Aprovació provisional

a)	Espai lliure		
	»		
b)	Equipaments		
	Esportiu		
	Sociocultural		
c)	Xarxa viària		

Cal remarcar que tota revisió d'un Pla general s'ha de sotmetre a una aprovació inicial, una de provisional i, finalment, la definitiva. En aquests moments, ha acabat el període d'informació pública de l'aprovació inicial, per la qual cosa la nostra feina exposarà tot allò que està previst fins a l'actual estat de tramitació, tot deixant de banda que, una vegada estudiades les al·legacions, es puguin fer algunes modificacions.

HISTORIA

Son Armadans, Son Dureta i Son Vida són tres nuclis urbans situats a la zona de ponent de Palma. Es tracta de tres barriades recents, ja que iniciaren el procés urbanitzador en el present segle, tot i que no en les mateixes dates.

Son Armadans rep el nom d'una antiga possessió, de la qual encara es conserva una torre, construïda probablement per encàrrec de Joan Ot d'Armadans. En el mapa del cardenal Despuig (1875), ja hi apareix documentada, confrontant amb les possessions de Son Dureta, Son Espanyol i el bosc de Bellver. Al segle XVIII n'era propietari el marquès de Bellpuig i constava de 270 hectàrees, cultivades, en la seva major part d'ametlers i de blat.

El primer Pla de l'eixample de Palma, projectat per Bernat Calvet l'any 1901, planificava una ciutat nova que s'havia d'estendre fins als contorns de Son Espanyol, Son Arnadans i els Hostalets, entre d'altres zones. Així, de la mà de Ferran Truyols Dameto es va iniciar el procés d'urbanització dels terrenys de Son Armadans, que fou duit a terme, en un primer moment, per Lluís Fàbregas Gelabert i, posteriorment, per Joan March Ordinas.

L'any 1934 Elionor Servera, muller de Joan March, va cedir un terreny per a la construcció de l'església de Santa Tereseta de l'Infant Jesús, que fou inaugurada, quatre anys més tard, pel bisbe Miralles.

Pel que fa a Son Dureta, era una possessió situada entre el torrent de Sant Magí i el puig de Mesquida (Bellver). Els seus propietaris foren primer la família Dureta i, més tard, a partir de 1768, els Fuster. L'arxiduc Lluís Salvador descriu l'antiga possessió de Son Dureta en el segle XIX com un gran casal blanc, un poc morisc, des del qual es contemplava un magnífic panorama format per la ciutat i la badia.

El procés d'urbanització d'aquesta zona és recent, ja que s'inicià el 1960, amb l'aprovació del pla parcial del barri dissenyat per Gabriel Alomar Esteve, amb predomini d'habitatges unifamiliars.

L'autèntic punt de referència de la

Torre de Son Armadans

Hospital de Son Dureta

barriada és la construcció, l'any 1955, de l'Hospitat Son Dureta, el qual depèn de l'Institut Nacional de la Salut -INSALUD- i atén tota la població de les Balears. Des de la seva fundació, fins a l'any 1968, fou un hospital principal-

ment quirúrgic, però, a partir de la dècada dels setanta va ampliar i diversificar els seus serveis. Dels 300 llits que tenia en el moment de la seva fundació actualment ha passat a tenir-ne més de

...

...

1.000. L'hospital és la principal fita del sistema sanitari mallorquí, ja que disposa d'una quarantena de serveis i una unitat de cures intensives, a més de tecnologia punta. Tot plegat fa que la resta d'hospitals de la Comunitat Autònoma estiguin en funció seva. Inicialment només constava d'un pavelló, projectat per l'arquitecte Martín José Marcide. Actualment té cinc edificis: el pavelló A, el més antic, dedicat a cirurgia, medicina interna i traumatologia; el B, dedicat a maternitat; el K, per a consultes externes; el C, que és l'hospital Verge de la Salut i es troba al Vivero, i el darrer, que conté un magatzem i l'edifici de la cuina.

Igual que Son Armadans i Son Dureta, Son Vida rep també el nom de la possessió en els terrenys de la qual es va dur a terme la urbanització de la barriada.

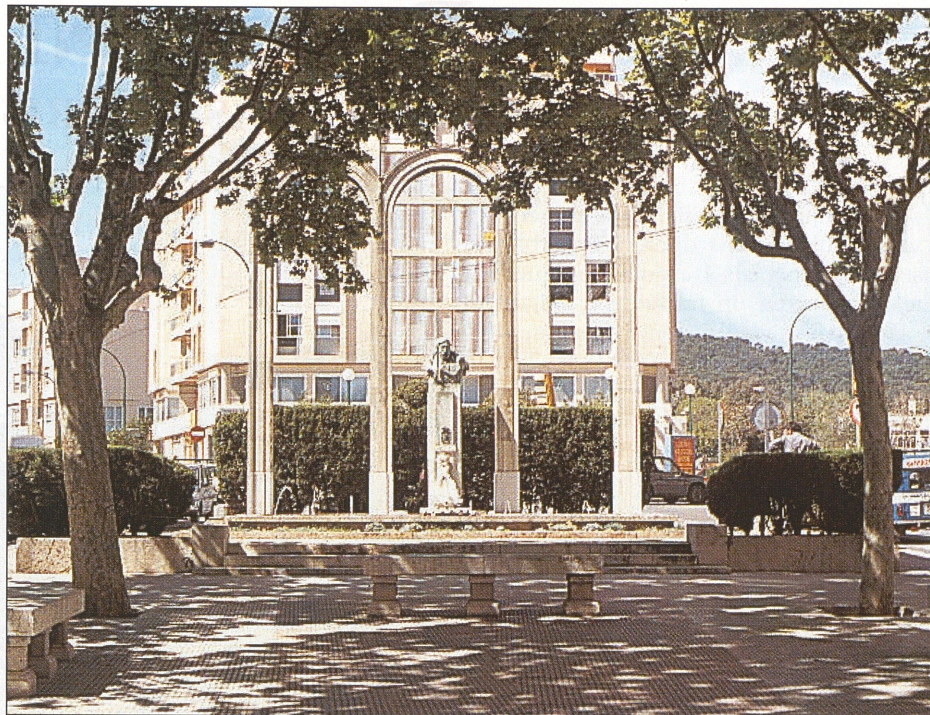
Son Vida era una alqueria d'unes 500 quarterades, que confrontava amb les possessions de Son Quint, Son Muntaner i Son Cigala. Fins al segle XVII n'era propietària la família Vida, després va passar a la Truyols, marquesos de la Torre. Igual que les terres dels voltants, Son Vida era productora de blat, ametles i garroves. Tenia també en les seves terres una cantera que proporcionava blocs de pedra viva i calcària, útils per a la construcció, gràcies a la seva duresa, de xemeneies i també per a l'empedrat dels carrers.

Sobre les velles construccions de l'antiga alqueria de Son Vida, Ferran Truyols Despuig inicià la construcció d'un edifici amb aspecte de castell.

Son Vida fou venut l'any 1963 a l'entitat SON VIDA S.A. El castell fou transformat en hotel i els terrenys s'utilitzaren per a la construcció de camps de golf i d'una zona residencial d'alt nivell econòmic.

I, finalment, hem de fer referència a la Teulera. Es tracta d'una barriada de la perifèria, la urbanització de la qual s'inicià al principi dels anys 90.

Sorgí com a conseqüència del gran creixement poblacional que ha experimentat Palma a partir de la dècada dels setanta.

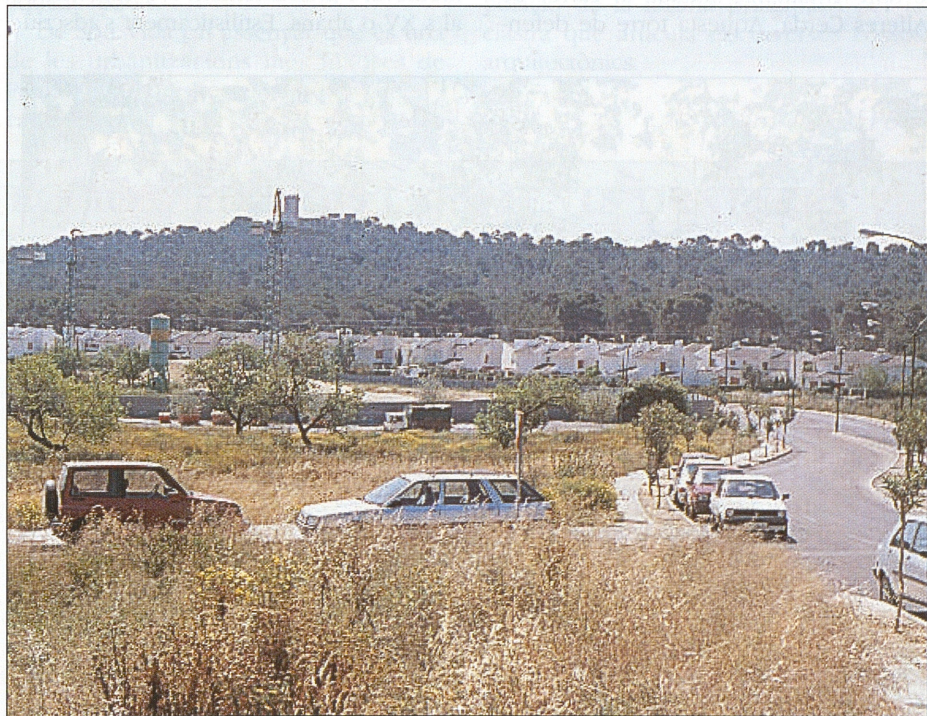

Monument a Rusinyol

La Teulera era inicialment una possessió propietat de la família Conrado, marquesos de la Font Santa, que confrontava amb les de Son Puigdorfilà i Son Dureta. Segons el viatger del segle XIX, Joan Cortada, era cultivada de blat i, sobretot, d'olivera, i tenia també uns grans molins utilitzats per treure aigua.

En els seus terrenys hi havia també les denominades pedreres de la Font Santa, de les quals, al final del segle passat, s'extreien blocs de marès que el propietari, Marià Conrado, regalà per a la reconstrucció de la façana de la Seu.

Manel Santana i Morro

Urbanització la Teulera

PATRIMONI

POSSESSIONS ANTIGAS, BARRIS MODERNS

El conjunt d'aquests barris presenta substancials diferències urbanístiques, espacials i arquitectòniques que impedeixen un tractament unitari de la seva evolució històrica i patrimonial.

El més important i poblat dels barris en qüestió, és el de Son Armadans, que pren la seva denominació de l'antiga possessió del mateix nom.

Aquesta zona es troba entre el límit de Santa Catalina i el principi del Terreno, i fou una de les que més significativament s'ocupà quan es va dur a terme l'esperat procés d'eixample de Palma a l'inici de l'actual segle.

Entre el barri estiuenc i residencial del Terreno i el popular de Santa Catalina hi havia una àmplia extensió de terres, poc ocupades, que en urbanitzar-se serviren per unir, definitivament, un barri perifèric com el Terreno amb l'antic raval de Palma, i així començar el gran creixement de la ciutat de Palma que, poc a poc, s'anà convertint en una metròpoli.

L'element més antic i també més important del barri és l'anomenada torre de Son Armadans, situada al carrer de l'Alferez Cerdà. Aquesta torre de defen-

Casa del carrer Alferez Cerdà, 3

sa formava part de les cases de Son Armadans, possessió propietat del marquès de Bellpuig. La torre és d'origen medieval i probablement fou construïda al s XV o abans. Estilísticament s'adscriu

en el gòtic militar. La torre és quadrangular amb un cos cilíndric adossat i un annex rectangular; consta de tres plantes, es troba coronada per merlets i conserva els matacans a tots els cossos.

La resta de les edificacions inventariades al barri són ja de l'època de l'eixample del Pla Calvet (1901). La més antiga és vil·la Rosa, construïda el 1915 en l'estil modernista propi d'aquell temps.

La casa és composta per dues plantes a la part anterior i per tres a la posterior. La coberta és plana amb terrats. L'ornamentació floral als maresos de les obertures i l'estructura metàl·lica del balcó són, probablement, els elements arquitectònics més significatius.

Un poc posteriors són les cases del carrer de García Lorca, la del núm. 13, de nom desconegut, és de 1920, és una casa aïllada de tipus xalet, envoltada per jardins i que adopta certs elements regionalistes. La seva veïna, anomenada can Morei, és posterior (1924), i fou projectada per Jaume Aleñar, el qual emprà les característiques academicistes habituals de la dècada dels anys 20-30

Casa del carrer del Marquès de la Cènia, 41

del present segle. De la casa destaca la coberta de ceràmica vidriada i la torre lateral.

Dintre de la barriada trobam un bon nombre de construccions realitzades per l'arquitecte Guillem Forteza Piña, entre els anys 1931 i 1934, que responen a les característiques residencials de tipus vil·la o xalet habituals al barri. Tres de les quals són catalogades i cal situar-les estilísticament dintre del corrent regionalista. Les cases es coneixen com xalet de Catalina Estartur, can Bordoi i l'anònima del c/ de Josep Villalonga, 14.

Més singular és la casa edificada per a Miquel Llompart per Enric Juncosa devers el 1932-33. L'edifici presenta set pisos al costat que dóna al passeig Marítim i sols dos a la façana principal que s'obre al c/ del Marquès de la Sènia. L'estil emprat és el denominat Art Déco i cal esmentar l'originalitat de la seva façana principal, tant pel disseny i tractament ornamental, com per la qualitat dels materials emprats.

Altres xalets catalogats són el que realitzà Francesc Cases per a Antoni Obrador, situat al c/ de Camilo José Cela, inscrit en el corrent racionalista i el que construí Guillem Muntaner per a Àngel García situat al c/ de Nuñez de Balboa en el mateix estil i datats els dos a la dècada dels anys 30.

Més posterior (1949) és la casa feta per a Joan Móra i firmada per Enric Juncosa, que constitueix un bon exemple tipològic de l'arquitectura regionalista de postguerra.

Can Morei (Son Armadans)

Fora ja de Son Armadans se situen les zones de Son Dureta i la Teulera. La primera és més coneguda per l'Hospital Son Dureta i la segona per la desaparició de l'antiga possessió que ocupava aquest indret i que fou esbucada a causa de la nova urbanització de xalets adossats construïts recentment per aquells redols.

De Son Vida cal assenyar que és una de les urbanitzacions més luxoses de Palma, famosa especialment per l'hotel i camp de golf, que pren el nom d'una

antiga possessió que fou reconstruïda en forma de castell al principi del s XX.

També als terrenys de Son Vida sobreviu una altra possessió anomenada Son Muntaner, construïda al final del s XVI. La possessió, senzilla i austera, és interessant tant pel valor constructiu dels materials emprats, com per la composició de la façana principal i per la clau que articula els diversos cossos arquitectònics.

Joan Manuel Pons

CATÀLEG DE PROTECCIÓ D'EDIFICIS I ELEMENTS D'INTERÈS HISTÒRIC, ARTÍSTIC, ARQUITECTÒNIC I PAISATGÍSTIC DE PALMA

Zona de Son Armadans

- Can Bordoi. C/ de l'Almirall Oquendo, 18
- Casa per a Miquel Llompart. C/ del Marquès de la Sènia, 41
- Casa per a Joan Móra. C/ de Son Armadans, 28
- Can Morei. C/ de Federico García Lorca, 11
- Casa del c/ de Federico García Lorca, 13
- Casa del c/ de Josep Villalonga, 14
- Torre de Son Armadans. C/ de l'Alferes Cerdà
- Vil·la Rosa. C/ de Santa Rita, 8
- Xalet de Catalina Estartur. C/ de Lluís Fàbregas, 12
- Xalet d'Àngel García. C/ de Nuñez de Balboa, 1

Xalet d'Antoni Obrador. C/ de Camilo José Cela, 11

Zona de Son Vida

- Son Muntaner. Camí de Son Muntaner
- *Cementiri parroquial. Camí de la Vileta

Son Dureta

- * Son Puig d'Orfila Nou. Son Rapinya
- *El Cementiri parroquial i Son Puig d'Orfila Nou per la seva situació apareixeran esmentats al fascicle dedicat a Son Rapinya i la Vileta.

VIDA SOCIAL

Son Armadans es va urbanitzar durant les tres primeres dècades d'aquest segle. Els primers pobladors eren sovint gent forana, especialment anglesos que sols hi residien durant el període estival. El fet d'estar de pas i habitar-hi sols curts períodes de temps, feia que tinguessin poc interès per als problemes col·lectius de la nova barriada. Malgrat tot, a poc a poc, començaren a instal·lar-s'hi personatges provinents bàsicament de les professions liberals, tals com metges, arquitectes, corredors de comerç, etc. i el nou barri adquirí un caràcter residencial.

El creixement de Son Armadans aviat va crear la necessitat de disposar d'una església, ja que interinament feia aquesta funció la vicaria de la Immaculada Concepció de Santa Catalina. Per aquest motiu, l'any 1934 Elionor Servera, muller de Joan March, que aleshores era l'urbanitzador de la barriada, va cedir uns terrenys per a la construcció de l'església de Santa Tereseta de l'Infant Jesús. Les obres començaren l'any següent i es prolongaren fins al 1938, any en què el bisbe Miralles féu l'acte d'inauguració. El seu primer sacerdot fou Joan Gayà Nigorra, natural de Sant Joan, el qual durant molts d'anys va prosseguir les obres del temple i va construir la casa parroquial i altres dependències necessàries per al seu bon funcionament. El mateix Joan Gayà, amb la intenció de dinamitzar la vida associativa de la barriada i alhora apropar els afers de la parròquia als veïns, fou el promotor de la creació, l'any 1947, d'Acció Catòlica. Aquesta associació tenia per finalitat incorporar els seglars en les tasques i iniciatives organitzades per la parròquia. Funcionava amb una secció masculina i una de femenina.

Una segona fase en la construcció de l'església es va iniciar l'any 1945, en la qual es procedí a la construcció d'un nou presbiteri i un altar major.

Un dels centres socials i culturals més importants de Palma és l'Auditòrium, situat a la part més propera a la mar. Fou inaugurat, l'any 1969, per iniciativa de Marc Ferragut, amb la intenció de dotar la ciutat d'un edifici per a la promoció de tota classe d'espectacles i de convencions. Hi han actuat nombroses

orquestres, companyies d'òpera i de ballet, grups de teatre i companyies folklòriques d'arreu del món. Així mateix, s'hi han duit a terme festivals internacionals de cinema, conferències, congressos, convencions, etc. Tot plegat ha contribuït, sens dubte, a la promoció internacional de la nostra illa.

Durant els anys setanta es va construir el Col·legi Públic de Santa Maria, centre dedicat a l'ensenyança de primària i de secundària.

El nom de la barriada, l'any 1956, va servir per donar títol a la revista literària *Papeles de Son Armadans* dirigida per l'escriptor Camilo José Cela, el qual va situar el local de la redacció en ple cor de la barriada, al carrer del Bosc (actualment de Camilo José Cela). En els gairebé vint-i-tres anys d'existència la revista, va treure al carrer 276 números i hi col·laboraren prestigioses plomes de la literatura castellana i catalana, tals com Josep Maria Llopart, Miquel Martí Pol, Vicente Aleixandre i Rafael Alberti, entre d'altres escriptors.

Pel que fa a Son Vida, es va dur a terme la construcció, entre els anys 1900 i 1905, d'un sumptuós edifici en forma de castell per part del marquès de la Torre. El castell era decorat amb mobles i tapisos dels segles XVI i XVII i contenia pintures de Ribera, Faust Morell, Anckermann, com també una col·lecció d'armes i de peces de cuina fabricades en coure, a més d'antic mobiliari mallorquí, etc.

L'edifici de Son Vida va atreure la curiositat de molts personatges. Hi anaren, entre d'altres, Eduard VIII d'Anglaterra, la infanta Isabel Francesca de Borbó i el senyor Antoni Maura Montaner.

L'any 1963, el castell fou venut i destinat a la contrucció d'un hotel i els seus terrenys es dedicaren a zona residencial d'alt nivell econòmic: xalets, blocs de pisos luxosos, habitatges unifamiliars, etc. Els seus habitants pertanyen majoritàriament a classes socials altes,

Hotel Son Vida

ben situades econòmicament. És una zona ben equipada urbanísticament, amb carrers amples i espais verds, molt d'acord amb el nivell econòmic dels que hi resideixen. Els dos hotels que s'hi han construït -Hotel Son Vida i Hotel Arabella-, amb camps de golf, sauna, gimnàs, etc., atreuen un turisme de qualitat, sovint relacionat amb la pràctica del golf. En aquests hotels s'hi han allotjat molts de personatges de la vida política, tals com el president del Govern espanyol, Felipe González; el president de Líbia, Gadaffi; ambaixadors, diplomàtics, ministres, etc; com també personatges del cinema i l'espectacle, com Michael Douglas.

Fins al 1994, al carrer de Son Armadans hi havia el centre d'autistes Gaspar Hausser, després passà al Terreno, al c6. de Josep Vllalonga.

D'altra banda, el caràcter residencial de les barriades i l'alt percentatge de població estrangera han afavorit la instal·lació d'esglésies d'altres confessions diferents de la catòlica entre les quals hi ha estat molt rellevant l'anglicana.

Manel Santana i Morro

EL MOVIMENT ASSOCIATIU A SON VIDA, SON DURETA I SON ARMADANS

Golf de Son Vida

Són aquests uns barris residencials amb molt baixa densitat de població, amb habitatges grans i amb poc nombre d'ocupants. Aquestes característiques deuen esser en part les que fan que el moviment associatiu sigui pràcticament inexistent, a excepció de Son Armadans.

A Son Armadans, ens trobam amb algunes guarderies, Fer bonda i Vital-Nen, amb col·legis, com Sant Lluís Gonzaga, Santa Maria i el col·legi francès, i amb la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús. També s'hi troba el British American Club.

Al barri també hi ha l'Associació de Veïns de Son Armadans, creada el març de 1993 i presidida per Maria Lluïsa Rovira. Aquesta associació considera que el barri abans estava en millors condicions, però actualment està molt abandonat. Els darrers anys no s'ha fet res en qüestió d'enllumenat públic o asfaltat. A més, s'hi reclamen infraestructures diverses per a la zona.

Una de les lluites més importants que ha duit a terme l'Associació de Veïns han estat les protestes per la contaminació causada per la incineradora de residus sanitaris de Son Dureta. Després de pressionar davant les diverses institucions, ha aconseguit un

compromís per part de l'Hospital Son Dureta, l'INSALUD i la Conselleria de Sanitat, segons el qual se substituirà el mecanisme de la incineració per eliminar els residus sanitaris, per un sistema d'autoclau, molt més respectuós amb el medi ambient i la salut de les persones.

L'Associació de Veïns no compta amb local propi i té 420 socis. Entre altres activitats, organitza una torrada amb motiu de les festes de Sant Sebastià, un concert de Nadal i les festes de Santa Teresa de l'Infant Jesús, amb ball de bot, jocs infantils, berenar i homenatge als majors i a persones rellevants del barri.

Actualment hi ha en projecte la formació d'un club de joves amb la col·laboració de l'Associació de Veïns i el col·legi de Santa Maria.

També en projecte, per part del Govern Balear, destaca la construcció d'un local per a la tercera edat.

Finalment a Son Armadans, ens trobam amb el Mallorca Tennis Club. Fundat l'any 1962 compta amb 530 socis aproximadament. El president del Club és Santiago Domínguez. El club, que té sis pistes, organitza entre altres el Torneig Cobra en el qual han participat alguns dels tennistes més importants de l'Estat espanyol.

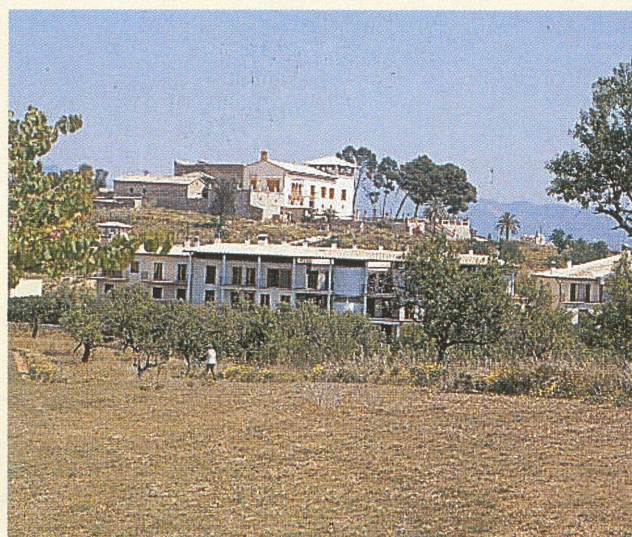
Biel Barceló

Els Barris de Palma

Revisió del Pla general d'ordenació urbana i d'actuacions urbanístiques

Proper fascicle:

Son Peretó, Son Flor, Son Serra-la Vileta, Son Rapinya, los Almendros-Son Pacs i Son Cigala

Imatges de Son Peretó, Son Flor, Son Serra-la Vileta, Son Rapinya, los Almendros-Son Pacs i Son Cigala

Ajuntament de Palma